

AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ DERS BİLGİ FORMU

Dersin Adı		Genel Türkçe Ses Bilgisi							
Ders Kodu		TRDE625		Ders Düzeyi		Doktora			
AKTS Kredi	5	İş Yüğü	125 (Saat)	Teori	3	Uygulama	0	Laboratuvar	0
Dersin Amacı		Ünlülerde görülen düzenli ses değişimleri ve paralelliklerden yola çıkarak Türk dilleri ailesini bir bütün olarak tanıtmak.							
Özet İçeriği		Türk dillerinin tasnifi. Ana Türkçenin ses özellikleri. Ana Türkçe ünlülerin Türk dillerinde gösterdiği gelişmeler. Türk dilleri arasında kurallı ses denklilikleri.							
Staj Durum		Yok							
Öğretim Yöntemleri		Anlatım (Takrir), Tartışma, Bireysel Çalışma, Problem Çözme							
Dersi Veren Öğretim Elemanı(ları)									

Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Araç	Adet	Oran (%)
Ara Sınav (Vize)	1	40
Dönem Sonu Sınavı (Final)	1	60

Ders Kitabı / Önerilen Kaynaklar

1	T. Tekin, Türk Dillerinde Birincil Uzun Ünlüler, Ankara 1995.
2	G. Clauson, An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth-Century Turkish, Oxford 1972.
3	Deny, Jean (1995), Türk Dili Gramerinin Temel Kuralları, Çev. Oytun Şahin, TDK Yay., Ankara.
4	Emre, A. Cevat (1949), Türk Lehçelerinin Mukayeseli Grameri, I, Fonetik, TDK Yay., İstanbul.
5	Şçerbak, Aleksandar Mihayloviç, (1998), Türk Lehçelerinin Karşılaştırmalı Ses Bilgisi, Çev. Enver Murat, TDK Yay.,Ankara.

Hafta	Haftalara Göre Ders Konuları	
1	Teorik	Ders içeriğinin ve kaynakların tanıtılması.
2	Teorik	Ağız terimi üzerinde tartışmalar, standart dil ve ağızların ilişkisi
3	Teorik	Diyalektoloji ve toplumsal dilbilimin çalışma alanları.
4	Teorik	Dil türleri: Türkiyede dil, lehçe, ağız tartışmaları.
5	Teorik	Varyasyon nedir? Türkçede varyasyon.
6	Teorik	Fonetik değişimler ve sebepleri
7	Teorik	Fonetik değişimler ve sebepleri
8	Teorik	Eski yazıtlarda yazı sistemi, kitabelerdeki fonetik temayüller.
9	Ara Sınav (Vize)	Ara Sınavlar
10	Teorik	Türk dillerindeki ünlülerin tek tek değerlendirilmesi
11	Teorik	Türkçedeki kapalı e sorunu; Türk dillerindeki uzun ünlüler konusu tartışılacak.
12	Teorik	11.Yüzyılda Türk Boyları ve dilleri
13	Teorik	Karahanlı sahası-Doğu Türkçesi eserlerinde ses özellikleri
14	Teorik	Yaşayan (Çağdaş) Türk Lehçeleri, Asli uzun ünlü izlerini taşıyan lehçeler: Türkmen, Halaç, Yakut.
15	Teorik	Çağdaş Türk Lehçe ve şivelerinin önemli ses denklilikleri
16	Dönem Sonu Sınavı (Final)	Final Sınavları
17	Dönem Sonu Sınavı (Final)	Final Sınavları

Dersin Öğrenme, Öğretme ve Değerlendirme Etkinlikleri Çerçevesinde İş Yüğü Hesabı (Ortalama Saat)

Etkinlik	Adet	Ön Hazırlık	Etkinlik Süresi	Toplam İş Yüğü
Kuramsal Ders	14	0	3	42
Ara Sınav	1	30	1	31
Dönem Sonu Sınavı	1	50	2	52
Toplam İş Yüğü (Saat)				125
Yuvarla [Toplam İş Yüğü (saat) / 25*] = AKTS Kredisi				5

*25 saatlik iş yüğü 1 AKTS olarak kabul edilmektedir.

Dersin Öğrenme Çıktıları

1	Türk diyalektlerinin ses olaylarını tanır.
2	Türk diyalektlerini art zamanlı ve eş zamanlı olarak karşılaştırabilir.
3	Türk diyalektleri ile ilgili uzmanlık gerektiren bir çalışmayı bağımsız olarak yürütür.
4	Türk diyalektleri ile ilgili verileri toplar, yorumlar, çalışmalarında uygular; bilimsel, kültürel, sanatsal, toplumsal ve etik verileri gözeterek denetler ve bu değerleri anlatır.
5	Türk lehçelerinin tasnifi konusundaki görüşleri bilir.

Program Çıktıları (Türk Dili ve Edebiyatı Doktora Programı)

1	Öğrenci, Türk Dili ve Edebiyatı programındaki kazanımları benzer alanlardakilerle bütünleştirip kültür hâline getirecek duruma gelir.
2	Öğrenci, kendi başına bilimsel çalışma yapabilir; alanıyla ilgili sorunların çözümü için yeni yaklaşımlar geliştirir ve uygular.
3	Öğrenci, Türkçenin tarihî metinlerini ele almak için gerekli olan dilleri ve kurallarını yeteri kadar bilir. Türk Dili ve Edebiyatı alanındaki güncel çalışmaları takip eder.
4	Öğrenci, Türk Dili ve Edebiyatı programının gerektirdiği iletişim teknolojilerini kullanarak alanıyla ilgili birikimini toplumla paylaşır.
5	Öğrenci, Türk Dili ve Edebiyatı programında edindiği kuramsal ve uygulamalı uzmanlık düzeyindeki bilgi ve becerileri eleştirel bir yaklaşımla değerlendirir.

Program ve Öğrenme Çıktıları İlişkisi 1:Çok Düşük, 2:Düşük, 3:Orta, 4:Yüksek, 5:Çok Yüksek

ÖÇ1	
PÇ2	5

